

Quicksan flora en fauna

Stationsweg 92 te Ede

In opdracht van: Tsedaka

18 december 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Tsedaka

Tekst en samenstelling

Tweede lezer:

Projectnummer: 186.24.11

In opdracht van: Tsedaka

Wijze van citeren: Lokhorst, S.R., (2024). *Quickscan flora en fauna Stationsweg 92 te Ede*. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	TOETSING	8
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	8
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	9
2.3	OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT	10
2.4	OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	11
2.5	OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT	11
2.6	SPECIFIEKE ZORGPLICHT	21
3	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	23
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	23
3.2	OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT	23
3.3	OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	23
3.4	OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT	24
3.5	SPECIFIEKE ZORGPLICHT	24
3.6	ALGEMENE VOORWAARDEN	25
4	AANBEVELINGEN	26
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	27
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST	30

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Stationsweg 92 te Ede (gemeente Ede, provincie Gelderland) ligt het appartementencomplex "Sparrenhof". De VvE Sparrenhof is voornemens aan dit pand verscheidene verduurzamingswerkzaamheden uit te voeren, waaronder het vervangen van de ruiten en/of kozijnen en het na-isoleren van de spouwmuur. In deze quickscan wordt een beeld gegeven van waar in het kader van de natuurwetgeving uit de Omgevingswet rekening mee gehouden dient te worden. In deze quickscan worden de effecten van de werkzaamheden op de lokale flora en fauna in kaart gebracht. Afbeelding 1 geeft een globaal overzicht van de ligging van het plangebied.

Afbeelding 1: Globale ligging van het plangebied (rood kader) aan de Stationsweg te Ede (ondergrond: PDOK Viewer)

In opdracht van Tsedaka heeft Laneco de beoogde ingrepen getoetst aan de Omgevingswet en een quickscan flora en fauna uitgevoerd. In deze quickscan zijn de geschiktheid van de habitats voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. De voorliggende quickscan flora en fauna behandelt alle soorten en soortgroepen die in (de directe omgeving van) de bebouwing voor kunnen komen. De quickscan heeft een geldigheid van 3 jaar voor juridische procedures vanaf het veldbezoek op 4 december 2024. Deze is dus geldig tot 4 december 2027.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied is gelegen aan de Stationsweg 92 te Ede (gemeente Ede, provincie Gelderland). Aan de noordzijde grenst het plangebied aan de Tolhuislaan, en aan de achterzijde van het pand, aan de westelijke zijde van het plangebied, bevindt zich het Zwarte Laantje, een wandel- en fietspad. Aan de zuidzijde van het plangebied bevinden zich enkele woonhuizen en daarachter de Laan 1933. In de ruimere omgeving bevinden zich verschillende vrijstaande woonhuizen, enkele rijtjeswoningen en bedrijven die in voormalige woningen gevestigd zijn. Enkele tientallen meters richting het westen bevindt zich een spoorbaan.

De bebouwing binnen het plangebied betreft het appartementencomplex "Sparrenhof", dat zes verdiepingen hoog is. Het pand is opgebouwd uit bakstenen muren met een spouw, waarbij de lange kanten van het pand op de tweede tot en met de vijfde verdieping voorzien zijn van raampartijen en balkons. Daarnaast is ieder appartement voorzien van zonneschermen. Aan de kopse kanten is in het midden een verticale rij ramen aanwezig in het midden van de muur, waar aan de binnenzijde galerijen lopen waaraan de voordeuren van de appartementen gelegen zijn. Aan de zuidzijde bevinden zich tevens kleine ramen, twee op elke verdieping. Het pand is afgedekt met een plat dak bedekt met bitumen en afgewerkt met een daktrim.

Zowel aan de noord- als de zuidzijde van het pand bevinden zich garageboxen. Aan de zuidzijde zijn deze verbonden met het appartementencomplex, aan de noordzijde staan deze niet in verbinding met het pand. Vooralsnog zijn er geen plannen werkzaamheden aan deze bergingen te plegen. Aan de voor- en achterzijde van het pand zijn parkeervakken aanwezig. De parkeergelegenheid aan de achterzijde kan bereikt worden via een geasfalteerde weg aan de zuidzijde van het pand en via een in-/uitrit die aansluit op de Tolhuislaan.

In (de directe omgeving van) het plangebied is veel opgaand groen aanwezig. Aan de voorzijde van het pand bevindt zich een intensief onderhouden gazon met daarop een volwassen rode beuk (*Fagus sylvatica*). Naast deze beuk is een rhododendron (*Rhododendron spec.*) aanwezig. Tevens zijn aan de voorzijde een volwassen atlasceder (*Cedrus libanii*) en een rode kastanje (*Aesculus x Carnea*). Dit zijn alle drie monumentale bomen. Het gazon wordt begrensd door haagbeuk (*Carpinus betulus*). De parkeervakken aan de voorzijde grenzen aan een groenstrook met daarin verschillende algemeen voorkomende struiken en heesters, waaronder een beukenhaag (*Fagus sylvatica*).

Langs het wandelpad aan de achterzijde staat een rij met afwisselend zomereik (*Quercus robur*) en gewone beuk. Onder deze bomen, langs het pad is sneeuwbes (*Symphoricarpos albus*) aanwezig. Tevens zijn er enkele laurierstruiken (*Prunus spec.*) aanwezig tussen het wandelpad en het parkeerterrein.

Afbeelding 2 geeft een overzicht van het plangebied ten tijde van het veldbezoek op 4 december 2024.

Afbeelding 2.1: Impressie van het plangebied tijdens het veldbezoek op 4 december 2024 (foto's: Laneco, 2024)

Afbeelding 3.2: Impressie van het plangebied tijdens het veldbezoek op 4 december 2024 (foto's: Laneco, 2024)

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 - 2024) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. Omdat dit slechts een indicatie betreft zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom de locatie in de afgelopen 10 jaar. Wanneer naar de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom de locatie.

Een ecooloog van Laneco heeft op 4 december 2024 de locatie verkend. Tijdens het veldbezoek is enkel gebied wat binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden valt verkend en beoordeeld. Doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van de habitats voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie en geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (provincie Gelderland, 2024). Door de geplande werkzaamheden zal daarom ook geen NNN-gebied verloren gaan. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 750 meter ten oosten van het plangebied, zie Afbeelding 3. Van het NNN gaat geen externe werking uit. Gezien de lokale aard van ingreep zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied uitgesloten. Tevens gaat er geen oppervlakte aan NNN-gebied verloren.

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rode vak) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groene vlak) (bron: Atlas Leefomgeving)

2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere van belang zijnde beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van de provincie Gelderland van toepassing in het plangebied.

2.3 OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT

Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Veluwe', ligt op circa 750 meter ten oosten van het plangebied (zie Afbeelding 4). De grens van het Natura 2000-gebied loopt op deze locatie grotendeels gelijk met de grens van het Natuurnetwerk Nederland. Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

Afbeelding 5: Ligging van het plangebied (rode vlak) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (groene vlak) (bron: Atlas leefomgeving)

In deze fase is nog niet precies bekend hoe de aanleg- en gebruikersfase uitgevoerd worden. Door de geplande werkzaamheden kan er tijdelijk een hogere stikstofemissie ontstaan door aanvoer van materialen en het uitvoeren van de werkzaamheden. Na het afronden van de werkzaamheden zal er sprake zijn van een afname van stikstofdepositie door de verduurzaming van het pand. Deze afname zal plaatsvinden in hetzelfde jaar als de werkzaamheden worden uitgevoerd. Daarnaast zijn de werkzaamheden relatief klein van omvang, waardoor het benodigde materieel naar verwachting niet erg zwaar zal zijn. Het is aannemelijk dat de eventuele toename in stikstofdepositie, nog in hetzelfde jaar gecompenseerd wordt. Een AERIUS-berekening is dan ook niet noodzakelijk.

2.4 OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied valt binnen de bebouwingscontour houtopstanden. Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet is daarom binnen het plangebied niet van toepassing. Daarnaast zijn er geen kapwerkzaamheden voorgenomen voor deze locatie. Wel dient rekening te worden gehouden met gemeentelijke bepalingen, indien toch besloten wordt bomen en/of struiken te verwijderen.

2.5 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Beschermde soorten vaatplanten groeien bovendien voornamelijk in voedselarme gebieden die niet onderhevig zijn aan zware invloed van mensen. Het groen binnen het plangebied is sterk gecultiveerd en wordt intensief beheerd. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten in de om het pand gelegen tuinen is daarom uitgesloten. Tevens wordt het groen niet aangetast als gevolg van de voorgenomen verduurzamingswerkzaamheden. Negatieve effecten door de geplande werkzaamheden op beschermde soorten vaatplanten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024) en Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

In en in directe omgeving van de locatie kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*) en algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten/soortgroepen geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling vanuit de provincie Gelderland een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving het voorkomen bekend van boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*), edelhert (*Cervus elaphus*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), kleine marterachtigen: bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn

(*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*), steenmarter (*Martes foina*), wild zwijn (*Sus scrofa*) en wolf (*Canis lupus*).

De boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in een bosrijke omgeving. Ook de eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. Tijdens de quickscan, welke is uitgevoerd in een periode waarin de bomen kaal zijn, zijn geen nesten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aangetroffen. Wat betreft foerageergebied is het plangebied wel geschikt voor eekhoorn. In de directe omgeving van het plangebied zijn echter voldoende alternatieven aanwezig, waardoor het plangebied wel geschikt, maar niet essentieel is als foerageergebied voor eekhoorn. Ook wordt het groen rondom de bebouwing niet aangetast door de voorgenomen werkzaamheden. Door de vele menselijke activiteit en de afwezigheid van kruidenrijke vegetatie en daarmee van prooidieren voor boommarter, zal het plangebied geen onderdeel uitmaken van essentieel foerageergebied voor boommarter. Negatieve effecten van de werkzaamheden op essentieel leefgebied van boommarter en eekhoorn is uitgesloten.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. Dergelijk leefgebied is binnen het plangebied niet aanwezig. Er zijn wel heggen en struiken aanwezig, maar deze zijn klein van omvang, sterk verstoord en staan niet in verbinding met andere voor das noodzakelijke elementen. Tevens zijn er geen sporen (graafputjes, uitwerpselen of pootafdrukken) of dassenburchten aangetroffen in het plangebied. De werkzaamheden zullen dan ook geen negatieve effecten hebben op essentieel leefgebied van das.

Edelhert en wild zwijn leven voornamelijk in uitgestrekte bossen, graslanden en uiterwaarden van rivieren. Dergelijk leefgebied is binnen het plangebied niet aanwezig. De soorten leven enkel in aangewezen (omheinde) gebieden zoals de Veluwe. Buiten deze gebieden en de bossen van de Veluwe geldt een nulstandsbeleid voor edelhert en wild zwijn. De aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van edelhert en wild zwijn binnen het plangebied is daarom uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) komen voor in kleinschalig cultuurlandschap met open plekken zoals bos- of akkerranden en weidegebieden. Ook dient het gebied voldoende schuilmogelijkheden te omvatten, zoals heggen, houtwallen, bosschages, hollen, nissen en holtes. In de omgeving moet voldoende voedselaanbod zijn, waarbij aanwezigheid van water in de omgeving voordelig is, omdat deze soorten veelal op en langs oevers hun prooiën vangen. In (de directe omgeving van) het plangebied zijn geschikte (vegetatie)structuren voor kleine marterachtigen aanwezig om in te verblijven en te jagen. Dit gaat met name om de groenstrook langs het wandelpad aan de achterzijde van het pand. Echter ligt er een parkeerplaats tussen het pand en deze groenstrook. De werkzaamheden beperken zich tot de schil van de bebouwing, waardoor deze groenstrook niet verstoord of vernietigd wordt als gevolg van de werkzaamheden. Het groen binnen het plangebied is sterk versnipperd, waarbij goede verbindingen tussen de verschillende groenstructuren niet aanwezig zijn. Tevens is dit groen sterk gecultiveerd en intensief beheerd, waardoor er weinig sprake is van

ondergroei die als schuilplaats kan dienen. Deze groenstructuren bevinden zich ook op enkele meters afstand van de bebouwing, waardoor deze door de werkzaamheden ook niet worden aangetast. Negatieve effecten op kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn daarom uitgesloten.

De steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die onder andere binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalig cultuurlandschap met toegankelijke gebouwen en schuurtjes, heggen en geriefhoutbosjes. Tegenwoordig komt de steenmarter ook voor in steden, waar structuurrijke groenstroken, groene tuinen en goed toegankelijke huizen belangrijk zijn om te kunnen foerageren en om te gebruiken als schuil- en rustplaats. Het territorium van een steenmarter kan variëren van 80 tot 700 hectare en binnen dit leefgebied zijn tot wel tientallen schuilplaatsen die in wisselende frequentie worden gebruikt. Openingen van 9 centimeter of groter kunnen steenmarter toegang geven tot achterliggende ruimtes waar hij kan verblijven. In de bebouwing binnen het plangebied zijn geen geschikte openingen voor steenmarter aanwezig, waardoor verblijfplaatsen binnen de bebouwing kunnen worden uitgesloten. Vanwege de afwezigheid van kruidenrijke vegetaties zullen er binnen het plangebied weinig prooidieren aanwezig zijn. Hoewel het niet uitgesloten is dat er sporadisch dieren in de omgeving van het plangebied zouden kunnen foerageren, is het niet als essentieel foerageergebied aan te merken vanwege omliggende alternatieven. Negatieve effecten op essentieel leefgebied van steenmarter is op voorhand uitgesloten.

Wolf leeft voornamelijk in uitgestrekte bossen, graslanden en uiterwaarden van rivieren. De wolf is vaak mensschuw en heeft zijn leefgebied niet binnen de bebouwde kom. Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom en biedt niet het uitgestrekte leefgebied dat voor wolf noodzakelijk is. Binnen het plangebied is dus geen sprake van essentieel leefgebied van wolf. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden zijn dan ook op voorhand uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen is de aanwezigheid van essentieel leefgebied van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren op voorhand uitgesloten. Omdat de werkzaamheden zich beperken tot de schil van de bebouwing, worden potentieel geschikte structuren in de omgeving van de bebouwing niet aangetast. Nader onderzoek naar grondgebonden zoogdieren is dan ook niet noodzakelijk. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Specifieke Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen op en in de omgeving van de locatie zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2014 t/m 2024), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016) en de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarnaast is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Omgevingswet.

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen binnen de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), Brandts vleermuis (*Myotis brandtii*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de franjestaart, rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonend. De bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis

en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de baardvleermuis Brandts vleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en tweekleurige vleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen, zoals bomenrijen of bebouwing, gebruiken als vliegroute van en naar foerageergebieden en verblijfplaatsen. Halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, weilanden, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied.

Binnen het plangebied is geschikt foerageergebied aanwezig. Het grasveld aan de zijde van de stationsweg zou, in combinatie met de aanwezige bomen, geschikt foerageergebied kunnen zijn voor vleermuizen. Ook aan de achterzijde van het pand is mogelijk geschikt foerageergebied aanwezig, met name langs het wandelpad. Hier kan gefoerageerd worden rond de aanwezig bomen, waarbij het pad ook relatief donker is 's avonds. Doordat de voorgenomen werkzaamheden zich beperken tot de schil van de bebouwing, zal dit foerageergebied niet verloren gaan als gevolg van de werkzaamheden. Daarnaast zijn er voldoende alternatieven in de omgeving, waaronder verderop langs het pad of gazons en bomen op naastgelegen percelen. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen worden daarom uitgesloten.

Rondom het plangebied zijn verschillende lijnelementen aanwezig in de vorm van bebouwing en bomenrijen. Daarnaast kan de bebouwing in het plangebied als lijnelement fungeren. Geen van deze lijnelementen zal verdwijnen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Mogelijk wordt de bebouwing binnen het plangebied tijdelijk minder geschikt als vliegroute, maar in dat geval zijn er voldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig. Negatieve effecten op essentiële lijnelementen en daarmee vliegroutes van vleermuizen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen

Er verdwijnen geen bomen als gevolg van de werkzaamheden. Daarnaast zijn er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden geen bomen met voor vleermuizen geschikte boomholtes gevonden. De veldopname vond plaats in december, wanneer de bomen kaal zijn. Er was voldoende goed zicht op de boomstammen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

Voor gebouwbewonende vleermuizen zijn gaten of spleten van 0,8 centimeter of groter geschikt om in te verblijven of om achterliggende ruimtes te bereiken. Deze zijn aanwezig in beide kopse kanten van het pand. Via de open stootvoegen aan de bovenzijde van de bakstenen muren kunnen vleermuizen de achtergelegen spouwmuur bereiken. Aan de zuidelijke kopse kant zijn deze voegen gedeeltelijk afgesloten, echter is er nog voldoende ruimte over voor vleermuizen om toegang tot de spouwmuur te vinden (zie afbeelding 5).

Afbeelding 6: Gedeeltelijk afgesloten stootvoegen aan de bovenzijde van de zuidelijke kopse kant (foto: Laneco, 2024)

Tevens is er aan de zuidelijke zijde voldoende ruimte voor vleermuizen tussen de daktrim en de gevel.

Vanwege de omvang en buffercapaciteit van de muren aan de kopse kanten, is dit pand ook geschikt als massawinterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis. Wegens de hoogte van het pand zijn paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis tevens niet op voorhand uit te sluiten.

Negatieve effecten op het leefgebied van gebouwbewonende vleermuizen kunnen zodoende niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de functie van het pand voor vleermuizen in kaart te brengen.

Conclusie

Het opgaande groen in en langs het plangebied kan onderdeel zijn van een lijnelement en het foerageergebied van vleermuizen. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied en lijnelementen aanwezig. Ook zullen de potentiële lijnelementen en foerageergebieden niet verdwijnen als gevolg van de werkzaamheden. Nader onderzoek naar foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen is dan ook niet noodzakelijk.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn in het plangebied niet aangetroffen. Ook worden de bomen in (de omgeving van) het plangebied niet aangetast. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn dan ook uitgesloten.

De bebouwing is potentieel geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit geldt ook voor massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van het pand door deze vleermuissoorten in kaart te brengen.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn beschermd in de Omgevingswet. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe verstering van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Gedurende het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen in (de directe omgeving van) het plangebied: ekster (*Pica pica*), houtduif (*Columba palumbus*) merel (*Turdus merula*) en pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*).

Tijdens het veldbezoek is er een vogelnest aangetroffen in de bomenrij tussen de parkeerplaats en het wandelpad aan de achterzijde van het pand, zie afbeelding 6. Op basis van de bouwwijze, afmeting en locatie van het nest is dit nest vermoedelijk gemaakt door ekster, een soort uit categorie 5. De voorgenomen werkzaamheden zullen de boom en het nest niet aantasten. Wel kan het nest tijdelijk verstoord worden, maar dit zal geen invloed hebben op populatieniveau van ekster. Ook zal de verstering beperkt zijn door de afstand tussen het pand en de betreffende boom.

Afbeelding 7: Nest in de bomenrij tussen de parkeerplaats en het wandelpad (foto: Laneco, 2024)

In de omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil, ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil, roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk (*Falco peregrinus*), sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil, wespandief (*Pernis apivorus*) en zwarte wouw (*Milvus migrans*) voor.

De ooievaar komt voor in agrarische gebieden zoals extensief beheerde weilanden en maakt voor het nest vaak gebruik van hoge bomen, kunstmatige nestgelegenheden, telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens en hoogspanningsmasten. Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom van Ede, waar dergelijk leefgebied niet aanwezig is. Binnen en direct rondom het plangebied zijn geen geschikte nestplaatsen voor ooievaar aanwezig.

De grote gele kwikstaart nestelt graag langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwtjes. Omdat geschikte habitats voor de grote gele kwikstaart niet aanwezig zijn op de locatie, is aanwezigheid van nestplaatsen van deze soort uitgesloten.

De ransuil leeft in verschillende habitats en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksternesten om in te broeden. Ransuilen broeden voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. Het hierboven genoemde nest (zie afbeelding 6) is vanwege de locatie niet geschikt voor ransuil. Het betreft geen grote naaldboom, maar een relatief kleine zomereik. Tevens is het nest dagelijks verlicht door de omliggende bebouwing en straatverlichting op de parkeerplaats. Daarnaast zijn er geen sporen van ransuil aangetroffen tijdens het veldbezoek. Tenslotte ontbreekt de kruidenrijke vegetatie waarin ransuil op muizen jaagt. De aanwezigheid van nesten van ransuil is daarom uitgesloten.

De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. Binnen het plangebied zijn geen geschikte nestplaatsen aanwezig. Ook als foerageergebied is het plangebied onvoldoende geschikt voor deze soorten, vanwege de afwezigheid van kruidenrijke vegetatie om in te jagen. Negatieve effecten op steen- en kerkuil zijn uitgesloten.

Roeken leven in grote kolonies en maken meerdere nesten bij elkaar in vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen, kanalen en soms ook in dorpen. Dergelijke bomen zijn in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig. Op de locatie zijn ook geen nesten van roek aangetroffen. Negatieve effecten op nestplaatsen van roek zijn uitgesloten.

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd, havik, wespandief en zwarte wouw). Van deze soorten foerageert sperwer mogelijk in het plangebied. De werkzaamheden hebben echter geen effect op potentieel foerageergebied van sperwer. Nestplaatsen van jaarrond beschermde roofvogels zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Negatieve effecten op nestplaatsen van de genoemde jaarrond beschermde roofvogels zijn daarom ook uitgesloten.

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Gierzwaluw maakt zijn nest op beschutte plaatsen onder pannen of andere besloten delen van gebouwen. De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Gierzwaluw en huismus hebben een minimale invliegopening van 3 centimeter nodig met achterliggende ruimte voor de nestplaats. Binnen het plangebied zijn geen geschikte nestplaatsen voor beide soorten aanwezig. De bebouwing heeft een plat dak van bitumen waaronder geen ruimte is voor huismus en gierzwaluw. Daarnaast zijn er geen andere geschikte openingen in de bebouwing aangetroffen die naar een nestruimte zouden kunnen leiden. Ook zijn er

geen dichte klimplanten aanwezig waar huismus in zou kunnen nestelen. De groenstructuren (zoals de beukenhaag) rond de bebouwing worden mogelijk gebruikt als rust- en kwetterplek voor huismus. Deze groenstroken worden niet aangetast als gevolg van de voorgenomen verduurzamingswerkzaamheden, waardoor de potentiële kwetterplek zijn functionaliteit niet verliest. De aanwezigheid van nestplaatsen van huismus en gierzwaluw in het plangebied is uitgesloten.

De slechtvalk broedt op richels, nestkasten, oude (kraaien)nesten of los grind en jaagt tot kilometers van de nestplaats. In Nederland broedt deze soort vaak op hoge gebouwen in de stedelijke omgeving en op hoogspanningsmasten. Hoewel het een pand van meerdere verdiepingen betreft, is de bebouwing binnen het plangebied niet hoog genoeg om als nestplaats voor slechtvalk te dienen. Het is voor slechtvalk mogelijk om te foerageren binnen het plangebied, maar wegens de vele alternatieven in de omgeving maakt het plangebied geen deel uit van essentieel foerageergebied van de soort. Negatieve effecten op essentiële onderdelen van het leefgebied van slechtvalk zijn dan ook uitgesloten.

De directe omgeving van de locatie biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster (waarvan een nest is aangetroffen aan de rand van het plangebied) en koolmees. Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Omgevingswet als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een ingreep. De directe omgeving van de locatie wordt door de geplande werkzaamheden niet aangetast, omdat de werkzaamheden zich beperken tot de schil van de bebouwing. Effecten op deze op populatieniveau beschermde soorten worden dan ook niet verwacht.

Conclusie

Negatieve effecten op jaarrond beschermde nestplaatsen zijn door de inrichting van het plangebied en de omgeving uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is dan ook niet noodzakelijk.

Op de locatie is een nest van ekster aangetroffen, wat enkel beschermd is wanneer er op populatieniveau effecten te verwachten zijn. Deze effecten op populatieniveau zullen niet optreden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

In het algemeen geldt dat de start van de werkzaamheden buiten het broedseizoen moet plaatsvinden, dat globaal loopt van half maart tot half juli, om het verstoren van actieve nesten te voorkomen. Hiervan kan enkel worden afgeweken wanneer door een deskundig ecooloog gerichte controle naar broedvogels is gedaan binnen drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden, waarbij de ecooloog bepaalt welke werkzaamheden wel en niet effecten hebben op de broedende vogels.

2.5.5 Amfibieën

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten amfibieën zijn is het voorkomen bekend van de heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en rugstreeppad (*Epidalea calamita*) (NDFF, 2014 t/m 2024).

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Het landhabitat bevindt zich veelal in de directe omgeving van het voortplantingswater.

Binnen het plangebied en in de omgeving hiervan, zijn geen waterpartijen aanwezig. Zodoende is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor (beschermde) amfibieën wegens de afwezigheid van voortplantingswater. Negatieve effecten op beschermde amfibieënsoorten zijn daarom uitgesloten.

2.5.6 Reptielen

In de omgeving van de locatie is het voorkomen van de nationaal en Europees beschermde soorten adder (*Vipera berus*), gladde slang (*Coronella austriaca*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix helvetica*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*) bekend (NDFF, 2014 t/m 2024).

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Omgevingswet beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen).

Hoewel er binnen het plangebied groene structuren aanwezig zijn die voldoende beschutting kunnen bieden, liggen deze geïsoleerd van andere geschikte structuren. Onderbrekingen van het groen door wegen, parkeerterreinen en beheerde gazons maakt het voor reptielen niet voldoende mogelijk om zich tussen deze structuren te bewegen. De groenstructuren op zich zijn onvoldoende van omvang en kwaliteit om als volledig leefgebied voor reptielen te dienen. Door de afstand tussen het plangebied en het bekende verspreidingsgebied van de soorten en de tussenliggende elementen wordt de aanwezigheid van reptielen binnen het plangebied ook niet verwacht. De aanwezigheid van deze beschermde reptielen en daarmee negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

2.5.7 Overige soortgroepen

Beschermde vissoorten, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben natuurlijke waterlichamen, specifieke waardplanten of natuurlijke biotopen nodig zoals heide, bos, heischraal grasland en/of kleine landschapselementen nodig binnen hun leefgebied.

In de ruime omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van grote vos (*Nymphalis polychloros*), sleedoornpage (*Thecla betulae*) en teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*). Waardplanten voor grote vos zijn populier (*Populus*), sleedoorn (*Prunus spinosa*), wilg (*Salix*) en iep (*Ulmus*). Sleedoornpage heeft de sleedoorn als waardplant. Waardplanten voor teunisbloempijlstaart zijn teunisbloem (*Oenothera spec.*), wilgenroosje (*Chamerion spec.*), basterdwederik (*Epilobium spec.*) en kattenstaart (*Lythrum spec.*). Deze waardplanten of resten hiervan zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van essentieel leefgebied van grote vos, sleedoornpage en teunisbloempijlstaart in het plangebied op voorhand uitgesloten. Daarnaast wordt aanwezige groen niet aangetast als gevolg van de werkzaamheden, omdat deze zich beperken tot de schil van de bebouwing. Negatieve effecten op grote vos, sleedoornpage en teunisbloempijlstaart zijn daarom uitgesloten.

De aanwezigheid van watergebonden dieren, zoals beschermde vissen en weekdieren, is op voorhand uitgesloten vanwege de afwezigheid van waterpartijen in het plangebied.

2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Omgevingswet is voor alle natuuractiviteiten (Natura 2000, houtopstanden en flora en fauna) een specifieke zorgplicht van toepassing. Deze specifieke zorgplicht is van toepassing bij alle activiteiten die effecten kunnen hebben op natuurwaarden, als men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
(IPLO, 2024)

Naast het voorkomen van onnodig lijden (artikel 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), zijn maatregelen nodig om soorten te beschermen, maar ook om effecten op die soorten ongedaan te maken. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten; waarbij onder andere 'Rode Lijst soorten' specifiek worden benoemd.

In deze quickscan is voor het onderdeel flora- en fauna-activiteiten daarom, op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF en BESI, nagegaan of er in en direct nabij het plangebied soorten te verwachten zijn van onder andere de Rode lijsten. Vervolgens is op basis van de aangetroffen biotopen, nagegaan of deze soorten binnen het plangebied

kunnen voorkomen. Omdat vrijwel overal flora en fauna aanwezig is, is gefocust op het voorkomen van doden en verwonden en op het in de nieuwe situatie opnieuw creëren van leefgebied voor de zeldzamere 'Rode lijst soorten' die mogelijk negatief door de ingreep worden beïnvloed.

Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Behoud van groen wat in en rond het plangebied aanwezig is;
- Indien (openbaar) groen verloren gaat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden, vergelijkbare beplanting terugbrengen om te voorkomen dat habitat van bedreigde soorten verloren gaat.

3 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

De VvE "Sparrenhof" van het pand aan de Stationsweg 92 te Ede is voornemens het bestaande pand te verduurzamen. Het betreft werkzaamheden aan de schil van de bebouwing. Alvorens de werkzaamheden plaatsvinden, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in kaart gebracht te worden. Dit is gedaan middels een veldbezoek op locatie en door een inschatting te maken van de potentieel aanwezige beschermde soorten aan de hand van de biotoopinschatting in het veld en verspreidingsgegevens.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Door de geplande werkzaamheden zal daarom ook geen NNN-gebied verloren gaan. Gezien de afstand tot het NNN en de lokale aard van ingreep zijn negatieve effecten op de wezenlijke waarden van het NNN-gebied uitgesloten.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere van belang zijnde beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van de provincie Gelderland van toepassing in het plangebied.

3.2 OMGEVINGSWET – NATURA 2000-ACTIVITEIT

Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren. Effecten op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling, zijn gezien de afstand en de tussenliggende elementen op voorhand uitgesloten.

Na het afronden van de werkzaamheden zal er sprake zijn van een afname van stikstofdepositie door de verduurzaming van het pand. Het is aannemelijk dat de eventuele tijdelijke toename in stikstofdepositie, nog in hetzelfde jaar gecompenseerd wordt. Een AERIUS-berekening is dan ook niet noodzakelijk.

3.3 OMGEVINGSWET – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied valt binnen de bebouwingscontour houtkap, en daarmee buiten het toepassingsgebied voor het onderdeel houtopstanden in de Omgevingswet.

Bij de werkzaamheden zullen geen bomen/struiken verwijderd worden.

3.4 OMGEVINGSWET – FLORA- EN FAUNA- ACTIVITEIT

In het kader van de Omgevingswet moet worden getoetst of er door de ingreep sprake is van negatieve effecten op (potentiële) vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten.

Voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd is nader onderzoek nodig naar gebouwbewonende vleermuizen. In het kader van de Omgevingswet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied van vleermuizen door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder nader veldonderzoek voor de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

- Gebouwbewonende vleermuizen: Omgevingswet, Habitatrichtlijn.
Nader onderzoek naar verblijfplaatsen conform het vleermuisprotocol 2021 bestaat uit:
 - 3 onderzoeksrondes in de periode 15 mei t/m 15 juli (kraamseizoen);
 - 3 onderzoeksrondes in de periode 15 augustus t/m 1 oktober (paarseizoen incl. massawinterverblijfplaats gewone dwergvleermuis);
 - 2 onderzoeksrondes in de periode 1 oktober t/m 30 november (paarseizoen tweekleurige vleermuis)

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Ja	Ja
Kleine dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja
Tweekleurige vleermuis	Ja	Ja	Ja

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van overige beschermde diersoorten is de aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van beschermde soorten op de locatie uitgesloten.

3.5 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

De consequenties vanuit de specifieke zorgplicht zijn:

- Behoud van groen wat in en rond het plangebied aanwezig is;
- Indien (openbaar) groen verloren gaat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden, vergelijkbare beplanting terugbrengen om te voorkomen dat habitat van bedreigde soorten verloren gaat.

3.6 ALGEMENE VOORWAARDEN

Twee algemene voorwaarden vanuit de Omgevingswet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) op de locatie door een ervaren ecoloog mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Gebruik bij de inrichting voor eventuele nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Bij het aanbrengen van eventuele nieuwe beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar.
- De bebouwing kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of bij voorkeur door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm breed bij 5 cm hoog aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- De bebouwing kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld:
 - Het plaatsen van gevelkasten;
 - Het plaatsen van inbouwstenen;

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 Omgevingswet

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Omgevingswet valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Omgevingswet om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een vergunning of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Omgevingswet als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwingscontour houtkap' liggen;

- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel Flora- en Fauna- activiteit

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, 2024. Nederlandse *Natura 2000 gebieden*. Geraadpleegd in december 2024 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2024a. *Natuurnetwerk Nederland (EHS)*. Geraadpleegd in december 2024 van <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

NDFF & RAVON, 2024c. NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd in december 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>.

NDFF & RAVON, 2024d. NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd in december 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>.

NDFF & VAATPLANTEN, 2024a. NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd in december 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>.

NDFF & ZOOGDIEREN, 2024b. NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd in december 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>.

PDOK Viewer 2024 PDOK. Geraadpleegd in december 2024 van www.pdok.nl/viewer/#